

Povzetki in sklepi simpozija o Juriju Jonkeju

Šalehar Andrej, andrej.salehar@bf.uni-lj.si

V prostorih Čebelarске zveze Slovenije na Brdu pri Lukovici je 22. marca 2013 potekal simpozij z naslovom »Jurij Jonke (1777–1864), črmošnjiški župnik in kranjski čebelar«. Med 30 udeleženci so bili tudi avstrijski veleposlanik g. Clemens Koja, predstavnik nemškega veleposlaništva g. Erwin Metz ter dekan in prodekan Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani prof. dr. Igor Potočnik in prof. dr. Mihael Jožef Toman.

Jonkejeva biografija in bibliografija ter njegovo delo na področju čebelarstva, kar je bila vsebina simpozija, je bilo v Slovenskem čebelarju že predstavljeno v članku: Zbornik: Georg/Jurij Jonke, črmošnjiški župnik in kranjski čebelar. (115(2013)3, str. 93 – 95). Ob zaključku simpozija so bili sprejeti naslednji zaključki in sklepi:

- Jurij Jonke je bil po rodu Kočevar in pisec tretje slovenske knjige s področja čebelarstva. Knjigi Kranjski Zhbelaarzhik, ki sta izšli leta 1836 in 1844, je napisal v nemškem jeziku, vendar ju je, kakor beremo na uvodni strani: »... tudi v kranjski jezik prestaviti dal ...« Tako je zgradil most med dvema narodoma, ki sta v sožitju živela na istem geografskem prostoru.
- Jurij Jonke je bil prvi Kočevar, ki je leta 1836 objavil samostojno knjižno delo.
- V letih 1846–1851 je z enajstimi prispevki o kranjskih čebelarstvih letih v tedaj najpomembnejši reviji Bienen-Zeitung znatno prispeval k poznavanju kranjskega čebelarstva v svetu. Te objave so bile prve tovrstne objave iz dežele Kranjske, zato so zelo pomembne za zgodovino slovenskega čebelarstva. Pomembni so tudi njegovi drugi prispevki – skupaj jih je bilo 12, objavljeni v tedanjih časopisih, ki so izhajali na Kranjskem in tudi v tujini. Dva sta izšla v Kmetijskih in rokodelskih novicah v slovenskem jeziku. Njegovi prispevki potrjujejo, da je imel Jonke veliko teoretičnega in praktičnega znanja o čebelarstvu ter da je bil gospodaren čebelar, ki ne skrbi samo za današnji dan, ampak tudi za čebelarjenje v prihodnjih letih, ko bodo presenetila sušna leta. Čebelarji so pred stoletjem in pol brali, bili so izobraženi, bojevali so se za »čebelarški prav« in bili so kritični, pravi vzor napredka. Vse to pa razberemo tudi iz Jonkejevih prispevkov.

* zaslužni prof. dr.

Foto: MB

- Jurij Jonke je leta 1857 na prošnjo Kranjske kmetijske družbe napisal napotke za poučevanje čebelarstva za učitelje ljudskih šol na podeželju. Kot učbenik je predlagal drugo dopolnjeno izdajo knjige Kranjski Zhbelaarzhik iz leta 1844. Na podlagi njegovih napotkov je kranjska deželna vlada septembra 1857 izdala odredbo, s katero je učitelje spodbudila k čebelarjenju. Preprosto napisana čebelarška knjiga je vrsto let vzgajala in učila slovenske čebelarje, učitelji na podeželju pa so postali pospeševalci čebelarjenja.
- Jurij Jonke je dobro vedel, da umnega čebelarjenja ni brez teoretičnega in praktičnega znanja, zato je zapisal: **... za čebelarstvo ni vsaki, kakor za matiko ...**, to pa velja tudi dandanes.
- Jurij Jonke je veliko pomagal svojim faranom in med drugim rešil Kočevje pred francoskim požigom. Zato bi bilo primerno, da bi v Kočevju po njem poimenovali ulico in tudi na druge načine počastili njegovo delo.

V Čebelarškem zborniku (1944) so zapisali: **»Zgodovinar, ki bo opisoval našo čebelarstvo preteklost, ne bo mogel prezreti Jonkejevih zaslug za napredek našega čebelarstva. Jonkejevo ime bo zato ostalo trajno zapisano v naši čebelarški povestnici.«**

Udeleženci simpozija se temu pridružujemo, hkrati pa se Juriju Jonkeju zahvaljujemo za njegov velik in pomemben prispevek k razvoju slovenskega čebelarstva. ■